

Sygn. akt IV U 786/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lipca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Beata Łożyńska - Motyka
Protokolant:	st. sekr. sądowy Alina Dziarkowska

po rozpoznaniu w dniu 26 lipca 2017 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy Z. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o wszczęcie postępowania w sprawie emerytury pomostowej

na skutek odwołania Z. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 18 kwietnia 2017 r. nr (...)

o d d a l a o d w o ł a n i e

/-/ SSO B. Łożyńska-Motyka

Sygn. akt IV U 786/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 kwietnia 2017 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 784 ze zm.), ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. 2000, Nr 98, poz. 1071) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. 2011, Nr 237, poz. 1412) odmówił **Z. S.** wszczęcia postępowania o ponowne rozpatrzenie prawa do emerytury pomostowej, wskazując iż strona ma prawo złożyć wniosek o ponowne ustalenie prawa do świadczenia po uprawomocnieniu się wcześniejszej decyzji w tej samej sprawie, jednakże prawo do świadczenia lub jego wysokości ulega ponownemu ustaleniu, jeżeli zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość. Zdaniem organu wnioskodawca nie przedłożył żadnych nowych dowodów ani też nie zostały ujawnione nowe

okoliczności zaistniałe przed wydaniem decyzji z dnia 7 maja 2015 r., którą odmówiono ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej (k. 80 akt emerytalnych).

Odwołanie od powyższej decyzji złożył Z. S. wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury pomostowej. Ubezpieczony wskazał, że Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rozpoznający jego odwołanie od decyzji z dnia 7 maja 2015 r. nie dostrzegł, że wykonywany przez niego zawód (chłodniarz) w rozporządzeniu z 1983 r. wskazany jest w wykazie A dział XIV poz. 9, natomiast w załączniku nr 2 do ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. w punkcie 13, w którym „opisano” tenże zawód. Wnioskodawca wniósł także o dopuszczenie dowodu z przesłuchania świadków G. S. oraz R. P..

W odpowiedzi na odwołanie organ wniósł o oddalenie odwołania Z. S. oraz dołączenie do sprawy akt postępowania toczącego się przed Sądem Okręgowym w Olsztynie Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych pod sygn. akt IV U 1091/15.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony Z. S., urodzony (...), w dniu 25 lutego 2015 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. wniosek o przyznanie prawa do emerytury pomostowej.

Organ rentowy decyzją z dnia 7 maja 2015 r. odmówił przyznania prawa do wnioskowanego świadczenia. Uzasadniając wskazał, że odwołujący po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Jednocześnie organ rentowy ustalił, że ubezpieczony wykazał ponad 25 lat pracy ogółem, a jednocześnie nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Organ informacyjnie wskazał, że do stażu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na podstawie art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych nie zaliczył okresu zatrudnienia od 2 lutego 1981 r. do 28 lutego 2006 r., ponieważ płatnik nie potwierdził, że ww. okresie ubezpieczony wykonywał pracę wymienioną w załączniku nr 1 lub 2 ustawy o emeryturach pomostowych z dnia 19 grudnia 2008 r.

(dowód: wniosek z dnia 25.02.2015 r. – k. 1-3 akt emerytalnych, świadectwo pracy z dn. 28.02.2006 r. – k. 14-16 akt rentowych, decyzja ZUS z d. 07.05.2015 r. – k. 37 akt emerytalnych)

Wyrokami Sądu Okręgowego w Olsztynie, Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, odpowiednio z dnia 29 września 2015 r. (IV U 1091/15) oraz z dnia 31 maja 2016 r. (IV U 518/16) oddalono odwołania wnioskodawcy odpowiednio od decyzji organu z dnia 7 maja 2015 r., odmawianej przyznania prawa do emerytury pomostowej oraz od decyzji z dnia 9 lutego 2016 r., znak: (...), odmawiającej przyznania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS

(dowód: wyrok SO w Olsztynie z dn. 29.09.2015 r. – k. 52 akt emerytalnych, decyzja ZUS z dn. 09.02.2016 r. – k. 56 akt emerytalnych, wyrok SO z dn. 31.05.2016 r. – k. 68 akt emerytalnych)

Wnioskiem z dnia 16 marca 2017 r. ubezpieczony ponownie zwrócił się o przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej, podnosząc że stanowisko „chłodniarz” zostało wskazane w załączniku nr 2 poz. 13 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych.

(dowód: wniosek z dn. 16.03.2017 r. – k. 79 akt emerytalnych)

W toku procesu Sąd ustalił dodatkowo, że z dniem 2 lutego 1981 r. ubezpieczony został zatrudniony na stanowisku elektryka w (...)” K.. Kolejno zatrudniony był na stanowiskach:

- od 1 lipca 1982 r. na stanowisku elektromechanika,
- od 1 stycznia 1983 r. na stanowisku elektromontera,

- od 1 sierpnia 1989 r. na stanowisku brygadzysty działu elektrycznego,
- od 1 października 1989 r. na stanowisku elektromontera,
- od 1 września 1998 r. w (...) Centrum (...) K. na stanowisku elektromontera,
- od 1 maja 2002 r. do 28 lutego 2006 r. w (...) S.A. na stanowisku elektromontera.

W dniu 13 listopada 1987 r. wnioskodawca uzyskał tytuł mistrza, robotnika wykwalifikowanego w zawodzie maszynisty chłodniczego (obsługa urządzeń chłodniczych).

W dniu 16 lipca 1998 r. oraz 17 lipca 2003 r. wnioskodawca uzyskał kwalifikacje do obsługi i konserwacji urządzeń chłodniczych, w tym sprężarek chłodniczych.

Temperatura w chłodni wahała się między 0 a 4 stopni Celsjusza. W maszynowni chłodni nie panowała obniżona temperatura.

Zakład zatrudniający wnioskodawcę nie był duży, zatrudniał od 60 do 100 pracowników i zajmował się produkcją drożdży.

Praca na tych stanowiskach przez cały okres zatrudnienia wnioskodawcy polegała między innymi na codziennym, okresowym nadzorowaniu maszynowni chłodni amoniakalnej, które polegało na sprawdzaniu parametrów, czyli ciśnienia i temperatury, położenia zaworów sprężarek amoniakalnych o siłach 17 kW, 32 kW i 40 kW. Takie sprawdzanie trwało kilkanaście minut. W ramach zatrudnienia skarżący sprawdzał również temperaturę w chłodniach i w razie potrzeby zmniejszał lub zwiększał tę temperaturę (przy przechowywaniu drożdży musiała wynosić od 0 do 4 stopni). Odwołujący się nadzorował działanie wentylacji awaryjnej, dokonywał remontów linii technologicznych, rozdzielni prądu, ale też wykonywał drobne elektryczne awarie np. wymieniał bezpieczniki i oświetlenie. Wnioskodawca pozostawał do dyspozycji brygady produkcyjnej. Sprawował nadzór nad elektrycznymi urządzeniami typu dmuchawy, silniki do pakowarek, filtrów, wirówek.

W tym czasie nie pracował stale przy dozowaniu instalacji chłodniczej (remonty, obsługa i nadzór), ale wykonywał także wiele innych zleconych przez przełożonych prac, w trakcie których czasie przebywał na hali produkcyjnej. Przez część czasu pracy wnioskodawca przebywał w warsztacie elektryków i mechaników, zlokalizowanym w innym budynku na terenie zakładu, gdzie wykonywał prace konserwacyjne.

(dowód: zaświadczenie z dn. 21.10.1987 r. – k. 21 akt emerytalnych, zaświadczenie kwalifikacyjne – k. 21-22 akt emerytalnych, zaświadczenie o ukończeniu kursu – k. 23 akt emerytalnych, świadectwo pracy z dn. 28.02.2006 r. – k. 14-16 akt rentowych, świadectwo kwalifikacyjne – k. 29-30 akt emerytalnych polecenie służbowe z dn. 17.08.2000 r. – k. 31 akt emerytalnych, zeznania świadków G. S. i J. J. – k. 22v-23v akt IV U 1091/15 SO w Olsztynie, zeznania świadka R. P. – nagranie rozprawy z dnia 26.07.2017 r.)

Ubezpieczony 60 lat ukończył 23 lutego 2015 r. Również niesporne pomiędzy stronami było, że ubezpieczony po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie: akt organu rentowego, w tym zgromadzonych tam dokumentów z akt osobowych ubezpieczonego z okresu jego zatrudnienia w (...) K., zeznań zawnioskowanych świadków, również tych w ramach postępowania toczącego się przed Sądem Okręgowym w Olsztynie w sprawie o sygn. akt IV U 1091/15, wyjaśnień ubezpieczonego oraz dokumentów zgromadzanych w akta spraw IV U 1091/15, dołączonych do akt niniejszej sprawy. Przeprowadzonym dowodom Sąd przyznał walor wiarygodności i mocy dowodowej. Zgromadzona w sprawie dokumentacja została sporządzona w sposób rzetelny i niebudzący wątpliwości, a zeznania świadków i odwołującego są zasadniczo spójne, wzajemnie się potwierdzają i uzupełniają, dając łącznie pełny obraz przebiegu i charakteru zatrudnienia odwołującego w spornym okresie. Sąd miał też na uwadze, że świadkowie byli współpracownikami zatrudnionymi w okresie jego pracy, mieli oni zatem bezpośrednie informacje w zakresie

charakteru i wymiaru, pracy świadczonej przez ubezpieczonego. Odmienną kwestią pozostaje, że Sąd dokonał odmiennej oceny prawnej charakteru czynności zawodowych wykonywanym przez ubezpieczonego w spornym okresie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego Z. S. nie zasługuje na uwzględnienie.

Analizę prawidłowości zaskarżonej decyzji organu z dnia 18 kwietnia 2017 r. rozpocząć wypada od wskazania, że wniosek emerytalny ubezpieczonego z dnia 16 marca 2017 r., nie jest wnioskiem pierwszorazowym, lecz złożonym w trybie art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń, tj. wnioskiem o ponowne ustalenie prawa do świadczenia, co do którego organ rentowy wypowiedział się we wcześniejszej decyzji z dnia 7 maja 2015 r., odmawiającej ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej, utrzymanej w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 29 września 2015 r., od którego to orzeczenia wnioskodawca nie wywiódł apelacji. Ubezpieczony występując z obecnym wnioskiem emerytalnym i domagając się ponownego rozpoznania jego prawa do spornego świadczenia przedłożył nowe dowody w postaci zeznań świadka nieprzesłuchiwanego w poprzednim procesie. Odmawiając ubezpieczonemu prawa do emerytury organ rentowy powołał przepis art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, dlatego też Sąd po przeprowadzeniu przedstawionego przez ubezpieczonego nowego dowodu dokonał oceny całego zgromadzonego materiału i poczynił ustalenia faktyczne pozwalające na subsumcję przepisów prawa materialnego regulujących kwestię nabywania prawa do emerytury pomostowej.

Zgodnie z treścią art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 31 grudnia 2015r., poz. 965 z późn. zm.) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Natomiast po myśli art. 3 ust. 1, 4 i 7 ustawy prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 1. Za takich pracowników uważa

się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Z kolei zgodnie z art. 49 powoływanej ustawy, prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
- 3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Odwołujący bezspornie po dniu 31 grudnia 2008r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, zatem okolicznością sporną w niniejszej sprawie było ustalenie, czy ubezpieczony spełnia warunki do nabycia prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych.

Analiza treści tego przepisu prowadzi do wniosku, że regulacja ta znajduje zastosowanie w stosunku do osób, które nie wykonywały pracy po dniu 31 grudnia 2008r. oraz legitymują się wymaganym 15 - letnim okresem pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych.

W kwestii nabycia emerytury pomostowej na podstawie ww. regulacji wypowiedział się również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 marca 2012r. (w sprawie II UK 164/11), gdzie podkreślił, że: „Warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle art. 4 i 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. Nr 237, poz. 1656 ze zm.), jest legitymowanie się wymaganym stażem pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze (w rozumieniu tej ustawy lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy o emeryturach pomostowych, a więc po 1 stycznia 2009 r. Z kolei osoba ubiegająca się o emeryturę pomostową, która nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do tej emerytury jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy można kwalifikować jako pracę w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych).”

Powyższe oznacza, że kryterium weryfikacji szczególnego charakteru prac wykonywanych do dnia 31 grudnia 2008r. stanowią przepisy nowej ustawy, tj. ustawy o emeryturach pomostowych, a nie dotychczas obowiązujące, tj. przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.). Bezpośrednią konsekwencją tego jest obowiązywanie wykazu prac w warunkach szczególnych z ustawy o emeryturach pomostowych z dnia 19 grudnia 2008 r. W wykazie tym brak jest pracy elektryka, elektromontera, elektromechanika, czy maszynisty chłodniczego, zatem wykonywanej przez wnioskodawcę pracy w takim charakterze nie można łączyć z pracą wymienioną we wspomnianym wykazie.

Sąd uznał, że nie ma również racji ubezpieczony twierdząc, że jego praca jako maszynisty chłodniczego odpowiada pracom wymienionym w wykazie prac w szczególnym charakterze (załącznik nr 2), pod poz. 13, gdzie wymieniono prace przy bezpośrednim sterowaniu procesami technologicznymi mogącymi stwarzać zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej ze skutkami dla bezpieczeństwa publicznego, a także pod poz. 14 gdzie wymieniono prace przy bezpośrednim sterowaniu procesami technicznymi mogącymi spowodować awarię techniczną z poważnymi skutkami dla bezpieczeństwa publicznego. W ocenie Sądu praca ubezpieczonego w spornym okresie nie może być przypisana do żadnej z powyższych kategorii, bowiem ubezpieczony (jak sam przyznał, a co potwierdził swymi zeznaniami świadek R. P.), nie zajmował się w tym czasie jedynie bezpośrednim sterowaniem procesami technologicznymi/ technicznymi, gdyż w ramach czasu pracy (obok pracy chłodzicza) wykonywał szereg prac

typowych dla stanowiska elektromontera tak na hali produkcyjnej, jak w wydzielonym warsztacie. Świadek R. P. wskazywał na wykonywane przez wnioskodawcę zadania „typowo” elektryczne (oświetlenie), prace konserwacyjne (demontaż i naprawa silników) oraz pracy nad zapewnieniem ciągłości produkcji (nadzór nad prawidłowością pracy linii produkcyjnej). Nadzór maszynowni chłodni w połączeniu z dozorem temperatury w chłodniach mógł zajmować skarżącemu 50% jego czasu pracy.

Nadto należy mieć na uwadze, że warunkiem niezbędnym i przesądzającym o możliwości zakwalifikowania prac do „prac przy bezpośrednim sterowaniu procesami technologicznymi mogącymi spowodować zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej ze skutkami dla bezpieczeństwa publicznego”(pkt 13 zał. nr 2) jest zaliczenie danego zakładu (instalacji) do kategorii dużego ((...)) i/lub zwiększonego ((...)) ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013r., poz. 1232, z późn. zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 31 stycznia 2006 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo do zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2006r. Nr 30, poz. 208): przy czym, warunkiem decydującym jest wykonywanie pracy polegającej na bezpośrednim sterowaniu, to jest pracy wykonywanej przez osoby wyspecjalizowane w obsłudze urządzeń, maszyn i instalacji, niezbędne do zapewnienia pełnej kontroli parametrów sterowanych urządzeń (a nie ich naprawiania lub konserwowania). Dotyczy to pracowników, których zadaniem jest reagowanie na odchylenia (poza dopuszczalne granice) parametrów sterowanego procesu/instalacji, przed zadziałaniem automatyki zabezpieczeniowej lub podejmowanie działań korygujących tak aby nie dopuścić do wystąpienia poważnej awarii. „Bezpieczeństwo publiczne” w aspekcie prac o szczególnym charakterze oznacza brak bezpośredniego zagrożenia środowiska, w tym zdrowia i/lub życia obywateli w zakresie szerszym niż populacja pracowników danego zakładu. W bardziej ogólnym podejściu „bezpieczeństwo publiczne” jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Skutki dla bezpieczeństwa publicznego w tym przypadku zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2003r., Nr 5, poz. 58).

Z kolei do prac, które mogą być zakwalifikowane do prac wymienionych w pkt 14 zał. nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych należą prace wykonywane na instalacjach technologicznych lub obiektach technicznych, które nie są zaliczone do kategorii dużego ((...)) lub zwiększonego ((...)) ryzyka wystąpienia poważnej awarii na podstawie rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 31 stycznia 2006r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2006r. Nr 30, poz. 208), oraz na których awaria techniczna, w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 18 kwietnia 2002r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. z 2002r. Nr 62, poz. 558, z późn. zm.), może spowodować skutki stanowiące podstawę do wprowadzenia stanu klęski żywiołowej (art. 2 ustawy o stanie klęski żywiołowej), przy czym skutki te będą co najmniej równoważne skutkom poważnej awarii przemysłowej, określonym w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002r. w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłaszania do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2003r., Nr 5, poz. 58). Z powyższego jednoznacznie wynika, że prace, które mogą być rozpatrywane jako możliwe do zaliczenia do rodzajów prac ujętych w pkt 14 zał. nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych, muszą spełniać wymogi związane z bezpośrednim sterowaniem, co w rozumieniu przedmiotowej ustawy obejmuje prace wykonywane przez osoby wyspecjalizowane w obsłudze urządzeń, maszyn i instalacji, niezbędne do zapewnienia pełnej kontroli parametrów sterowanych urządzeń (a nienaprawianych, konserwowanych). Dotyczy to pracowników, których zadaniem jest reagowanie na odchylenia (poza dopuszczalne granice) parametrów sterowanego procesu/instalacji przed zadziałaniem automatyki zabezpieczeniowej lub podejmowanie działań korygujących, tak aby nie dopuścić do wystąpienia poważnej awarii ze skutkami dla bezpieczeństwa publicznego.

Do powyższych kategorii nie powinny być zaliczane m. in. prace wykonywane przez pracowników utrzymania ruchu, prace naprawcze, monterskie, czy też probiercze i kontroli jakości. Niewątpliwie bardzo odpowiedzialne z punktu

widzenia zapewnienia bezpieczeństwa zakładu pracy prace wykonywane przez skarżącego, nie spełniają warunku bezpośredniego sterowania procesem technicznym/technologicznym.

Również takie przesłanki jak na przykład zmienne warunki klimatyczne, czy niebezpieczne rodzaje prac zagrożenia wybuchem, zagrożenie porażenia prądem, upadkiem z wysokości i inne uwarunkowania dotyczące charakterystyk miejsca pracy oraz występujących zagrożeń zawodowych, nie mogą wpływać na ocenę tych prac jako prac o szczególnym charakterze. Stanowią one bowiem zagrożenie czynnikami szkodliwymi, które powinny być eliminowane zgodnie z wymogami Kodeksu pracy.

W związku z powyższym prace nadzorcze wykonywane przez wnioskodawcę na stanowisku maszynisty chłodniczego, nie stanowią nie tylko prac w warunkach szczególnych, o których mowa w poprzednio obowiązujących przepisach, ale również nie odpowiadają pracom wymienionym w pkt 13 i 14 zał. 2 do ustawy o emeryturach pomostowych, bowiem z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika jednoznacznie, że w ramach swojego zatrudnienia ubezpieczony wprawdzie sprawował nadzór nad działaniem sprężarek amoniakalnych o siłach 17 kW, 32 kW i 40 kW, ale czynności tych nie wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy. Zdaniem Sądu, nawet gdyby uznać, że praca wykonywana przez wnioskodawcę w spornym okresie była pracą wykonywaną w warunkach szczególnych w rozumieniu rozporządzenia RM z 7 lutego 1983 r., to i tak nie byłoby podstaw do uznania, że skarżący spełnia warunki do przyznania mu emerytury pomostowej. Należy bowiem wskazać, że czynności wykonywanych przez odwołującego się przy obsłudze sprężarek amoniakalnych nie można kwalifikować, jako prac bezpośrednio przy sterowaniu procesami technicznymi, gdyż nie dotyczyło to procesów, które mogły spowodować awarię techniczną z poważnymi skutkami dla bezpieczeństwa publicznego. Za taką pracę niewątpliwie nie można uznać jego odpowiedzialności za działanie sprężarek amoniakalnych, których prawidłowość działania mogła jedynie decydować o bezpiecznej pracy tego zakładu, nie mówiąc już pracy polegającej na zapewnieniu odpowiedniej temperatury w chłodniach oraz pracy polegającej na konserwacji, naprawie, czy nadzorze nad pracą linii produkcyjnej zakładu, czy też prac typowo elektrycznych, którymi w równoważnym stopniu zajmował się wnioskodawca.

Reasumując, ubezpieczony nie wykazał 15 letniego okresu pracy w warunkach szczególnych o której mowa w art. 49, wobec czego brak jest podstaw do przyznania świadczenia w oparciu o ten przepis.

Z uwagi na powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

(-) SSO B. Łożyńska – Motyka